

REGULA BULLATA [RegB]

[Honorius, episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis, fratri Francisco et aliis fratribus de ordine Fratrum Minorum, salutem et apostolicam benedictionem. Solet annuere Sedes Apostolica piis votis et honestis petentium desideriis favorem benivolum impertiri. Eapropter, dilecti in Domino filii, vestris piis precibus inclinati, ordinis vestri regulam, a bone memorie Innocentio papa, predecessore nostro, approbatam, annotatam presentibus, auctoritate vobis apostolica confirmamus et presentis scripti patrocinio communimus. Que talis est:]

[CAPUT I]

In nomine Domini!

Incipit vita Minorum Fratrum:

¹ Regula et vita Minorum Fratrum hec est, scilicet Domini nostri Jesu Christi sanctum Evangelium observare, vivendo in obedientia, sine proprio et in castitate. ² Frater Franciscus promittit obedientiam et reverentiam domino pape Honorio ac successoribus eius canonice intrantibus et Ecclesie Romane. ³ Et alii fratres teneantur fratri Francisco et eius successoribus obedire.

[CAPUT II]

De his qui volunt vitam istam accipere,
et qualiter recipi debeant.

¹ Si qui voluerint hanc vitam accipere et venerint ad fratres nostros, mittant eos ad suos ministros provinciales, quibus solummodo et non aliis recipiendi fratres licentia concedatur. ² Ministri vero diligenter examinent eos de fide catholica et ecclesiasticis sacramentis. ³ Et si hec omnia credant et velint ea fideliter confiteri et usque in finem firmiter observare, ⁴ et uxores non habent vel, si habent, et iam monasterium intraverint uxores vel licentiam eis dederint auctoritate diocesani episcopi, voto continentie iam emisso, et illius sint etatis uxores, quod non possit de eis oriri suspicio, ⁵ dicant illis verbum sancti Evangelii, quod vadant et vendant omnia sua et ea studeant pauperibus erogare (cfr. Mt 19,21). ⁶ Quod si facere non potuerint, sufficit eis bona voluntas. ⁷ Et caveant fratres et eorum ministri, ne solliciti sint de rebus suis temporalibus, ut libere faciant de rebus suis quidquid Dominus inspiraverit eis. ⁸ Si tamen consilium requiratur, licentiam habeant ministri mittendi eos ad aliquos Deum timentes, quorum consilio bona sua pauperibus erogentur. ⁹ Postea concedant eis pannos probationis, videlicet duas tunicas sine capucio et cingulum et braccas et caparonem usque ad cingulum, ¹⁰ nisi eisdem ministris aliud secundum Deum aliquando videatur. ¹¹ Finito vero anno probationis recipiantur ad obedientiam, promittentes vitam istam semper et regulam observare. ¹² Et nullo modo licebit eis de ista religione exire iuxta mandatum domini pape¹, ¹³ quia secundum sanctum Evangelium *nemo mittens manum ad aratrum et aspiciens retro aptus est regno Dei* (Lc 9,62). ¹⁴ Et illi qui iam promiserunt obedientiam habeant unam tunicam cum capucio, et aliam sine capucio qui voluerint habere. ¹⁵ Et qui necessitate coguntur possint portare calciamenta. ¹⁶ Et fratres omnes vestimentis vilibus induantur et possint ea repeciare de saccis et aliis petiis cum benedictione Dei. ¹⁷ Quos moneo et exhortor ne despiciant neque iudicent homines quos vident mollibus vestimentis et coloratis indutos, uti cibus et potibus delicatis, sed magis unusquisque iudicet et despiciat semetipsum.

[CAPUT III]

De divino officio et ieiunio,
et quomodo fratres debeant ire per mundum.

¹ Clerici faciant divinum officium secundum ordinem sancte Romane Ecclesie excepto psalterio, ² ex quo habere poterunt breviaria. ³ Laici vero dicant viginti quattuor *Pater noster* pro matutino, pro laude quinque, pro prima, tertia, sexta, nona, pro qualibet istarum septem, pro vesperis autem duodecim, pro completorio septem; ⁴ et orent pro defunctis. ⁵ Et ieiunent a festo Omnium Sanctorum usque ad Nativitatem Domini. ⁶ Sanctam vero quadragesimam, que incipit ab Epiphania usque ad continuos quadraginta dies, quam Dominus suo sancto ieiunio consecravit (cfr. Mt 4,2), qui

¹Cfr. Honorius III, *Cum secundum consilium* (22.9.1220), in *Bullarium Franciscanum* I,6.

voluntarie eam ieiunant benedicti sint a Domino, et qui nolunt non sint astricti. ⁷ Sed aliam usque ad Resurrectionem Domini ieiunent. ⁸ Aliis autem temporibus non teneantur nisi sexta feria ieiunare. ⁹ Tempore vero manifeste necessitatis non teneantur fratres ieiunio corporali. ¹⁰ Consulo vero, moneo et exhortor fratres meos in Domino Jesu Christo, ut quando vadunt per mundum non litigent neque contendant verbis (cfr. 2Tim 2,14), nec alios iudicent ¹¹ sed sint mites, pacifici et modesti, mansueti et humiles, honeste loquentes omnibus sicut decet. ¹² Et non debeant equitare, nisi manifesta necessitate vel infirmitate cogantur. ¹³ *In quamcumque domum intraverint, primum dicant: Pax huic domui* (cfr. Lc 10,5). ¹⁴ Et secundum sanctum Evangelium de omnibus cibis, qui apponuntur eis, liceat manducare (cfr. Lc 10,8).

[CAPUT IV]

Quod fratres non recipiant pecuniam.

¹ Precipio firmiter fratribus universis, ut nullo modo denarios vel pecuniam recipiant per se vel per interpositam personam. ² Tamen pro necessitatibus infirmorum et aliis fratribus induendis, per amicos spirituales ministri tantum et custodes sollicitam curam gerant secundum loca et tempora et frigiditas regiones, sicut necessitati viderint expedire; ³ eo semper salvo ut, sicut dictum est, denarios vel pecuniam non recipiant.

[CAPUT V]

De modo laborandi.

¹ Fratres illi quibus gratiam dedit Dominus laborandi, laborent fideliter et devote, ² ita quod, excluso otio anime inimico, sancte orationis et devotionis spiritum non extinguant (2Thess 5,19), cui debent cetera temporalia deservire. ³ De mercede vero laboris pro se et suis fratribus corporis necessaria recipiant preter denarios vel pecuniam ⁴ et hoc humiliter, sicut decet servos Dei et paupertatis sanctissime sectatores.

[CAPUT VI]

Quod nichil approprient sibi fratres,
et de helemosina petenda et de fratribus infirmis.

¹ Fratres nichil sibi approprient, nec domum nec locum nec aliquam rem. ² Et tanquam peregrini et advene (cfr. 1Petr 2,11) in hoc seculo, in paupertate et humilitate Domino famulantes, vadant pro helemosina confidenter, ³ nec oportet eos verecundari, quia Dominus pro nobis se fecit pauperem in hoc mundo (cfr. 2Cor 8,9). ⁴ Hec est illa celsitudo altissime paupertatis, que vos, carissimos fratres meos, heredes et reges regni celorum instituit, pauperes rebus fecit, virtutibus sublimavit (cfr. Jac 2,5). ⁵ Hec sit *portio* vestra, que perducit *in terram viventium* (cfr. Ps 141,6). ⁶ Cui, dilectissimi fratres, totaliter inherentes, nichil aliud pro nomine Domini nostri Jesu Christi in perpetuum sub celo habere velitis. ⁷ Et ubicumque sunt et se invenerint fratres, ostendant se domesticos invicem inter se. ⁸ Et secure manifestet unus alteri necessitatem suam, quia si mater nutrit et diligit filium suum (cfr. 1Thess 2,7) carnalem, quanto diligentius debet quis diligere et nutrire fratrem suum spiritualem? ⁹ Et si quis eorum in **infirmitatem** ceciderit, alii fratres debent ei servire, sicut vellent sibi serviri (cfr. Mt 7,12).

[CAPUT VII]

De penitentia fratribus peccantibus imponenda.

¹ Si qui fratrum, instigante inimico, mortaliter peccaverint, pro illis peccatis, de quibus ordinatum fuerit inter fratres ut recurratur ad solos ministros provinciales, teneantur predicti fratres ad eos recurrere quam citius poterint, sine mora. ² Ipsi vero ministri, si presbyteri sunt, cum misericordia iniungant illis penitentiam; si vero presbyteri non sunt, iniungi faciant per alios sacerdotes Ordinis, sicut eis secundum Deum melius videbitur expedire. ³ Et cavere debent ne irascantur et conturbentur propter peccatum alicuius, quia ira et conturbatio in se et in aliis impediunt caritatem.

[CAPUT VIII]

De electione generalis ministri huius fraternitatis et de capitulo Pentecostes.

¹ Universi fratres unum de fratribus istius religionis teneantur semper habere generalem ministrum et servum totius fraternitatis, et ei teneantur firmiter obedire. ² Quo decedente, electio successoris fiat a ministris provincialibus et custodibus in capitulo Pentecostes, in quo provinciales ministri teneantur semper insimul convenire, ubicumque a generali ministro fuerit constitutum; ³ et hoc semel in tribus annis, vel ad alium terminum maiorem vel minorem, sicut a predicto ministro fuerit ordinatum. ⁴ Et si aliquo tempore appareret universitati ministrorum provincialium et custodum, predictum ministrum non esse sufficientem ad servitium et communem utilitatem fratrum, teneantur predicti fratres, quibus electio data est, in nomine Domini alium sibi eligere in custodem. ⁵ Post capitulum vero Pentecostes ministri et custodes possint singuli, si voluerint et eis expedire videbitur, eodem anno in suis custodiis semel fratres suos ad capitulum convocare.

[CAPUT IX]

De predicatoribus.

¹ Fratres non predicent in episcopatu alicuius episcopi, cum ab eo illis fuerit contradictum. ² Et nullus fratrum populo penitus audeat predicare, nisi a ministro generali huius fraternitatis fuerit examinatus et approbatus, et ab eo officium sibi predicationis concessum. ³ Moneo quoque et exhortor eosdem fratres, ut in predicatione quam faciunt, sint *examinata et casta* eorum *eloquia* (cfr. Ps 11,7; 17,31), ad utilitatem et hedificationem populi, ⁴ annuntiando eis vitia et virtutes, penam et gloriam cum brevitate sermonis, *quia verbum abbreviatum fecit Dominus super terram* (cfr. Rom 9,28).

[CAPUT X]

De ammonitione et correctione fratrum.

¹ Fratres qui sunt ministri et servi aliorum fratrum, visitent et moneant fratres suos et humiliter et caritative corrigant eos, non precipientes eis aliquid quod sit contra animam suam et Regulam nostram. ² Fratres vero qui sunt subditi, recordentur quod propter Deum abnegaverunt proprias voluntates. ³ Unde firmiter precipio eis, ut obediant suis ministris in omnibus que promiserunt Domino observare et non sunt contraria anime et Regule nostre. ⁴ Et ubicumque sunt fratres, qui scirent et cognoscerent se non posse Regulam spiritualiter observare, ad suos ministros debeant et possint recurrere. ⁵ Ministri vero caritative et benigne eos recipiant et tantam familiaritatem habeant circa ipsos, ut dicere possint eis et facere sicut domini servis suis; ⁶ nam ita debet esse, quod ministri sint servi omnium fratrum. ⁷ Moneo vero et exhortor in Domino Jesu Christo, ut caveant fratres *ab omni* superbia, vanagloria, invidia, *avaritia* (cfr. Lc 12,15), cura et sollicitudine huius seculi (cfr. Mt 13,22), detractione et murmuratione, et non curent nescientes litteras litteras discere; ⁸ sed attendant, quod super omnia desiderare debent habere Spiritum Domini et sanctam eius operationem, ⁹ orare semper ad eum puro corde et habere humilitatem, patientiam in persecutione et infirmitate, ¹⁰ et diligere eos qui nos persecuntur et reprehendunt et arguunt, quia dicit Dominus: "*Diligite inimicos vestros et orate pro persequentibus et calumniantibus vos* (Mt 5,44). ¹¹ *Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum celorum* (Mt 5,10). ¹² *Qui autem perseveraverit usque in finem, hic salvus erit*" (Mt 10,22).

[CAPUT XI]

Quod fratres non ingrediantur monasteria monachorum.

¹ Precipio firmiter fratribus universis, ne habeant suspecta consortia vel consilia mulierum, ² et ne ingrediantur monasteria monachorum, preter illos quibus a Sede Apostolica concessa est licentia specialis; ³ nec fiant compadres virorum vel mulierum, **ne** hac occasione inter fratres vel de fratribus scandalum oriatur.

[CAPUT XII]

De euntibus inter sarracenos et alios infideles.

¹ Quicumque fratrum divina inspiratione voluerint ire inter saracenos et alios infideles, petant inde licentiam a suis ministris provincialibus. ² Ministri vero nullis eundi licentiam tribuant, nisi eis quos viderint esse idoneos ad mittendum. ³ Ad hec per obedientiam iniungo ministris, ut petant a domino papa unum de sancte Romane Ecclesie cardinalibus, qui sit gubernator, protector et corrector istius fraternitatis, ⁴ ut semper subditi et subiecti pedibus eiusdem sancte Ecclesie, stabiles in fide (cfr. Col 1,23) catholica, paupertatem et humilitatem et sanctum Evangelium Domini nostri Jesu Christi, quod firmiter promisimus, observemus.

[Nulli ergo hominum omnino liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursum. Datum Laterani tertio kalendas decembris, Pontificatus nostri anno octavo.]